

PIŚMIENNICTWO

Fischbach J., 1987, *I seminarium terenowe z cyklu „Osadnictwo turystyczno-wypoczynkowe” nt. „Osadnictwo wypoczynkowe w otoczeniu dużych miast”*, „Acta Universitatis Lodzensis”, Turyzm 3.

Mgr inż. arch. Sylwia Kaczmarek
Katedra Geografii Miast i Turyzmu
Uniwersytet Łódzki
al. Kościuszki 21
90-418 Łódź

Wpłynęło:
15 sierpnia 1992 r.

Jolanta Wojciechowska

SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM NT. „TURYSTYKA EKOLOGICZNA W BRANDENBURGII”, POCDAM, 26-28 MARCA 1992 R.

LE COMPTE-RENDU DU SYMPOSIUM TRAITANT LE SUJET: „TOURISME ÉCOLOGIQUE AU BRANDENBOURG”, POTSDAM, 26-28 MARS 1992

REPORT FROM THE SYMPOSIUM ON „ECOLOGICAL TOURISM IN BRANDENBURG”, POTSDAM, 26-28TH MARCH, 1992

W dniach 26-28 marca 1992 r. w Poczdamie w Niemczech odbyło się sympozjum naukowe nt. „Turystyka ekologiczna w Brandenburgii”. Organizatorem spotkania było Ministerstwo Ochrony Środowiska Brandenburgii i związek „Ekologiczna Turystyka w Europie” (ÖTV). W sympozjum udział wzięli zarówno naukowcy, jak i przedstawiciele różnych związków, stowarzyszeń, przedsiębiorstw i centrów informacji turystycznej, a także burmistrzowie i wójtowie gmin oraz dyrektorzy departamentów ministerstw Brandenburgii. Głównym celem spotkania było zaprezentowanie doświadczeń zarówno praktycznych, jak i naukowych w zakresie tzw. turystyki miękkiej, pod pojęciem której kryje się m. in. turystyka ekologiczna. Jedną z form prezentacji była wystawa, na której firmy i stowarzyszenia reklamowały swoje projekty,

opracowania i przedsięwzięcia. Ogółem w obradach uczestniczyło ponad 100 specjalistów. Symposium otworzył burmistrz miasta Poczdamu, Ute Platzeck, który w swym powitalnym wystąpieniu zwrócił uwagę na powstający program ochrony krajobrazu naturalnego w Niemczech. W odniesieniu do Brandenburgii program ten obejmuje utworzenie parku narodowego (niemiecko-polskiego) w dolinie Odry, dwóch rezerwatów biosfery (Schorfheide i Spreewald), dwóch parków natury (Altmühltal) oraz prowadzenie dalszych studiów i badań. Helmut Röscheisen, przewodniczący ÖTV, wygłosił referat nt. *Rozwój i perspektywy turystyki miękkiej*. Projekt rozwoju tej formy turystyki przedstawił w kontekście rozpoznania przydatności funkcjonalnej obszarów turystycznych oraz możliwości ich włączenia w systemy społeczno-gospodarcze, przy jednoczesnym zachowaniu zasad ekologii. Dalsze dwa referaty dotyczyły problemów rozwoju turystyki rowerowej na tle osiągnięć w tym zakresie w starych i nowych landach (krajach związkowych), z wyszczególnieniem Brandenburgii. Referaty zostały wygłoszone kolejno przez: przewodniczącego niemieckiego klubu rowerowego (ADFC), Thomasa Froitzheima, i przewodniczącego działu planowania tego ruchu, Edzarda Hildebrandta. Z uwagi na małą popularność tej formy turystyki w naszym kraju referaty, ilustrowane bogato przezroczami, były szczególnie interesujące dla polskiego słuchacza. Przedstawiono w nich problemy związane z koncepcją wyboru i opracowania terenu dla turystyki rowerowej. Pokazano także różne przykłady schematów i mapek zawierających klasyfikację tras rowerowych. Duże zainteresowanie wzbudziła topograficzna mapa Brandenburgii dla rowerzystów. Zasadnicza koncepcja tej mapy polega na układzie turystycznych dróg w postaci sieci pająka, której centralne miejsce zajmuje Berlin. Do tej sieci zaliczone zostały zarówno drogi asfaltowe, jak i piaszczyste, leśne, polne i inne. Interesująco przedstawiono również problem prawidłowego i atrakcyjnego oznakowania w terenie turystycznych tras rowerowych. Według przewodniczącego ADFC w Niemczech 50% posiadaczy rowerów uprawia turystykę rowerową.

Pierwszy dzień konferencji zakończył pokaz filmów o turystyce na terenie Brandenburgii. Nie była to jednak reklama turystycznych i rekreacyjnych walorów landu, lecz ostra, ale rzeczowa krytyka socjalistycznej gospodarki, a zwłaszcza jej pozostałości, tkwiących do dziś w przyrodzie i społeczeństwie. Dawnej władzy wytknięto niekompetencję i niegospodarność, zatrudnionym w turystyce – brak kultury i porządku w codziennej pracy, niefrasobliwość, bałagan, brud, a użytkownikom – zakłócanie spokoju innym, naruszanie praw i regulaminów, uprawianie antywypoczynku i antyturystyki.

W klimacie potrzeby mówienia o popełnionych błędach i możliwościach ich naprawy rozpoczął się drugi dzień sympozjum. Tezy do dyskusji wygłosiła dr Margita Grossmann z Instytutu Turyzmu Wyższej Szkoły Komunikacji w Dreźnie. Zawarte zostały w nich najważniejsze refleksje i ogólne wnioski dotyczące problemów, jakie niesie ze sobą turystyka, w tym przede wszystkim

turystyka miękka. W podsumowaniu stwierdzono, że w rozważaniach nad turystyką miękką trzeba uwzględniać takie postępowanie, by jej istnienie godziło z wymaganiami przyrody, lokalnej społeczności i przybywających turystów.

Dalszy ciąg obrad realizowano w czterech grupach roboczych o następującym zakresie tematów:

- wypoczynek bliski (Naherholung);
- organizacja czasu wolnego i sportu;
- baza noclegowa (schroniska) i żywieniowa (restauracje);
- urlop w Niemczech, urlop w Brandenburgii.

Sesję popołudniową rozpoczęto dwoma referatami poświęconymi problematyce finansowania turystyki miękkiej w Brandenburgii. Pierwszy dotyczył możliwości finansowania ze środków funduszy zarejestrowanych spółek (EG), drugi ze środków kraju. Stwierdzono, że w ubiegłym roku Komisja EG przeznaczyła 1 mln marek na sfinansowanie 50 różnych projektów ekologicznych. Były to głównie projekty pilotażowe, które wystawione są na sprzedaż przez Referat Turystyki Komisji EG w Brüssel. Dalsze referaty stanowiły formę sprawozdań z praktycznych działań i rozwiązań podejmowanych w zakresie turystyki miękkiej przez gminy, związki czy instytuty. Przedstawione zostały referaty o następującej problematyce:

- *turystyka miękka realizowana przez turystyczny związek gmin na obszarze Kleinwalsertal* (Werner Fink);
- *ferie u rolnika* (Max Hilmeier);
- *turystyka a kształtowanie krajobrazu na przykładzie rezerwatu biosfery Schorfheide* (Hartmut Rein);
- *koncepcja projektu zagospodarowania czasu wolnego w Uetz-Paaren* (Sylvia Voss);
- *koncepcja projektu wypoczynku podczas ferii opracowana przez Spółkę GOBAG w miejscowości Fleming* (Jens Schulze);
- *park natury – Altmühltal* (Franz-Xaver Uhl);
- *park natury – Steinitzer Alpen* (Klaus Muche).

Polskiemu słuchaczowi referaty te dostarczyły szeregu cennych informacji, zarówno szczegółowych, jak i ogólnych. Do pierwszych zaliczyć można koncepcję organizowania dla młodocianych turystów pomieszczeń przyrodniczych z eksponatami do obejrzenia oraz przeprowadzenia prostych doświadczeń.

Z zaprezentowanych referatów wynika, iż ogólna strategia działania w tzw. turystyce miękkiej polega na:

- rozpoznaniu przydatności funkcjonalnej terenu lub obiektu (z uwzględnieniem jego chłonności, pojemności, zmiany stylu zagospodarowania turystycznego itd.) oraz usposobienia społeczności lokalnej do podejmowanych

zadań (w tym celu konieczna jest współpraca z instytutami oraz szkołami wyższymi);

- opracowaniu projektu rozwoju, następnie jego wykonawstwa i wdrożenia (zadania dla ministerstw, spółek projektowych i wykonawczych);

- prowadzeniu ciągłej i nieprzerwanej działalności informacyjnej, skierowanej zarówno do miejscowej ludności, jak i przyjezdnych (rola związków, stowarzyszeń i samorządu lokalnego);

- respektowaniu zasady, że samorząd lokalny i społeczność miejscowa tak muszą aranżować turystykę, by przynosiła określone efekty oraz by pod żadnym pozorem nie dopuścić do zachwiania równowagi ekologicznej.

Ostatni dzień konferencji został poświęcony głównie prezentacji wyników dyskusji prowadzonych w grupach roboczych dnia poprzedniego jak i całości sympozjum. Poprzedzone to zostało jeszcze jednym referatem, który dotyczył typologii miejscowości turystycznych. Był to jedyny temat, który nie wywołał wśród uczestników konferencji dyskusji, ani pytań. Łącznie wygłoszonych zostało 17 referatów. Sympozjum towarzyszyła akcja reklamowania organizacji, gmin, związków, instytutów i spółek projektowych, jak i wykonawczych. Wystawa folderów, map i planów była ciągle wzbogacana przez kolejnych referentów, co umożliwiło bliższe poznanie prezentowanych problemów.

mgr Jolanta Wojciechowska
Katedra Geografii Miast i Turyzmu
Uniwersytet Łódzki
al. Kościuszki 21
90-418 Łódź

Wpłynęło:
15 sierpnia 1992 r.